

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

KERESZTÉNY NAPILAP

IX. évfolyam, 212 (2496) szám.

Szombat

Nagyvárad, 1940 október 5

Hitler és Mussolini péntek délben találkozóra jött össze a Brenner-hágón

A spanyol belügyminiszter még Rómában maradt Spanyolország beavatkozása a háborúba

Rómából jelentik: (MTI) Péntek reggeli jelentés szerint Rómában még mindig nem adtak ki hivatalos közlést, sem cáfolatot, sem megerősítést Hitler és Mussolini találkozásának hírével kapcsolatban. Római jólétesült körökben péntek reggel azt mondták, hogy a hírről kapcsolatban hivatalos közlést várnak. Ez egyelőre még nem érkezett meg Rómából.

Fél 11 órakor megérkezett Berlinből a Német Távirati Iroda jelentése, mely szerint a Führer péntek délben találkozik a Duceval a Brenneren.

Rómából jelentik: Serrano Suner spanyol belügyminiszter Rómából való elutazásának időpontja még mindig bizonytalan, mint ahogyan nem ismeretesek az ott tartózkodás meghosszabbításának okai sem. A Popolo di Roma szerint a spanyol belügyminiszter péntek este utazik el Olaszországból. Nem tartják kizártnak, hogy elutazása előtt még egy megbeszélést folytat Ciano olasz külügyminiszterrel. A Messagero madridi jelentése szerint Serrano Suner berlini és római útja elején az angol sajtó azt a hírt terjesztette, hogy a német és olasz kormány magához rendelte a spanyol belügyminisztert, hogy erős nyomást gyakoroljanak rá a háborúba való beavatkozásra. A spanyol közvélemény felháborodással utasította el az angol propagandának azt a valótlan állítását. Olyan híreket is terjesztettek, hogy Spanyolország és Olaszország között Spanyolország túlzott követelése miatt nehézség merült fel. Ez az állítás annyira nevetséges, hogy nem is érdemes vele komolyan foglalkozni. A tény az, hogy Spanyolország és Olaszország teljes egyetértésben járnak el, hogy a Földközi-tengerre betolakodott idegen hatalmakat elűzzék.

Részletek a brenneri találkozóról. A Duce szalonkocsijában megkezdődött a tanácskozás.

Brennerről jelentik: Hitler és Mussolini pénteken délelőtt 11 órakor találkozott. A két vezér hosszas megbeszélést folytatott egymással. A találkozó részleteiről a következő jelentések érkeztek:

A Führer különvonata pontosan 11 órakor érkezett Brennero olasz határállomásra. A német és olasz zászlókkal földszített pályaudvaron a két szövetséges hatalom himnusza fogadta a Führer különvonatát. A pályaudvaron a Duce várta a Führert. Hitler elsőnek lépett ki a vonatból. A Duce hozzáietett és hosszantartó kézfogással, melegen üdvözölték egymást. A német és az olasz külügyminiszter is a Brennerre érkezett. Hitler és Mussolini ellépett az alpinik diszszázada és a fasiszta párt diszalakulata előtt, majd mindketten fölszálltak az olasz különvonatra s a Duce szalonkocsijá-

ban a külügyminiszterek jelenlétében megkezdődött a tanácskozás.

A Führer kíséretében egyébként Dino Alfieri berlini olasz nagykövet, Keitel vezénylő tábornagy, a német véderő parancsnokságának vezetője,

Dietrich birodalmi sajtófőnök és Bormann birodalmi vezető, valamint a Führer személyes és katonai kísérete érkezett. Mussolini kíséretében Mackensen római német nagykövet, Nacci vezénylő tábornagy, Sebastiani, a Duce kabinetfőnöke és Anfonso követ érkezett. (MTI.)

Brennerről jelentik: A Stefani távirati iroda a brenneri találkozóról a következőket jelenti:

Ciano olasz külügyminiszter már pénteken reggel 8 órakor megérkezett a Brennerre. Az ő különvonatán érkezett Mackensen római német nagykövet is. A Duce páncélvonata pontosan 10 óra 30 perckor futott be a pályaudvarra, ahol Ciano és a helyi előkelőségek fogadták. Jelenvolt a fogadtatás a római német nagykövet is. A Duce ellépett a diszszázad előtt s fogadta az üdvözléseket. 11 órakor érkezett meg a Führer páncélvonata. A két vezér szívélyesen üdvözölte egymást. Pontosán 11 óra 10 perckor kezdődött meg a Duce szalonkocsijában a tanácskozás.

Az erdélyi magyar egyházak vezetői Hóman Bálint közoktatásügyi miniszternél

A miniszter október 6 és 8 napjaira Kolozsvárra összehívta az erdélyi tanügyi bizottságot

Budapestről jelentik: (MTI) Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter csütörtök délután fogadta az erdélyi magyar egyházak vezetőit, Sándor Imre püspöki helytartót, Vásárhelyi János református püspököt, Kiss Elek unitárius püspök-helyettesét, Boga Alajos preláthus-kanonokot, Ferencz Benjámin szentszéki tanácsost, Illés Gyula református tanügyi előadót, Mester Mihály református gazdasági tanácsost, Mikó Lőrinc unitárius egyházi titkárt és Szikler János unitárius teológiai tanárt. A megjelentekkel a kultuszminiszter Fáy államtitkár és az ügyosztályok vezetői jelenlétében megbeszélést folytatott a 15-én kezdődő iskolaévvél kapcsolatban szükségesnek mutatkozó intézkedésekről, amelyek a miniszter október 6-ra és 8-ra tervezett erdélyi útja alkalmából Kolozsvárra öss-

zehívott közoktatási bizottságok ülésén kerülnek tárgyalásra. Az erdélyi részek közoktatásügyi bizottságába a miniszter a következőket hívta meg:

Adorján Károly tanfelügyelő, Bánáss László plébános, Boga Alajos tanügyi előadó, Donohos Pál Péter egyházmegyei tanfelügyelő, György Lajos egyetemi magántanár, Herepei Gergely muzeumigazgató, Illés Gyula tanügyi előadó, Imre Lajos, Kelemen Lajos főlevéltáros, Kiss Elek egyházi főigazgató, Kiss Lajos esperes, László Dezső református lelkész, Mikó Imre volt képviselő, Papp János főgimnáziumi igazgató, Páll Gábor volt képviselő, Schriffert Béla preláthus-kanonok, Szabó József kollégiumi igazgató, Tavasz Sándor egyházmegyei főigazgató, Venczel József szerkesztő, Vita Sándor szerkesztő és Thury Kálmán.

Szily Kálmán közoktatásügyi államtitkár Kolozsváron az egyetemi oktatás új megszervezéséről nyilatkozott

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Szily Kálmán kultuszállamtitkár napok óta Kolozsváron tartózkodik és az egyetem megnyitásának előmunkálataival foglalkozik. Az újságírók előtt kijelentette, hogy megvizsgálta, miként és mikor lehetne megkezdni a magyar egyetemi oktatást. Igen sok és nagy nehézséggel találkozott. Épületek elegendő mennyiségben állnak rendelkezésre, de a felszerelésben nagyok a hiányok, mert a román egyetemi tanárok az intézetek és klinikák felszereléséből igen sokat elvittek. Van olyan intézet, ahol csak a csupasz falak maradtak. Ezenkívül nehézséget okoz az is, hogy a tanulmányi rend minden ágában más volt a rendszer, mint a magyarországi egyetemekenél. Mindenesetre lehetővé teszik, hogy a régi rendből az újra való átmenet nagyobb nehézségeket ne okozzon a tanulóifjúságnak. Minden olyan letett vizsgát, mely a magyar tanítási rendben

megvan, érvényben hagynak. A hallgatott és igazolt félévek is számitanak. A magyar nemzeti tárgyakból kötelező előadások lesznek. Meg kell említeni, hogy a román egyetemen a tanítás pénzügyi feltételei a hallgatók számára kedvezőbbek voltak, mint a magyar egyetemen, vagyis kevesebb költségbe került a tanulás, mint nálunk. Ezért gondolkodni fogunk a kolozsvári egyetemen arról, hogy a tanulók számára ne legyen súlyosabb a helyzet, mint a román uralom alatt volt. Külön gondot fordítanak a szegény sorsu, de jó tanulmányi előmenetelt felmutató hallgatók helyzetének könnyítésére internátusi és menza-kedvezményekre. Reméli, hogy október második felében megtörténhetik az egyetem kapuinak ünnepélyes megnyitása és az előadások november második felében megkezdődhetnek.

Régi fényvel ősi magyar ünnepet ül október 8-án a felszabadult nagyváradi római katolikus egyházmegye

Hálaadás a Magyarok Nagyasszonyának

A nagyváradi róm. kat. püspöki Főhatóság felszabadulás alkalmából a következő ünnepi körlevelet adta ki:

Dicsőséges múltú egyházmegyénk történetének könyvébe újabb fényes lapot írt az isteni Gondviselés.

A magyarok Nagyasszonyának pártfogó közbenjárása, egyházmegyénk védőszentjének, Szent László magyar Királynak esdeklő könyörgése és a magyar szívek szüntelen imádsága meghallgatásra talált: Isten könyörülő jósága „a hurkot szétszakította és megszabadultunk.” (Zsolt. 123, 7.)

1940 szeptember 6-án délután 4 órakor Magyarország országépítő Kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós honvéd csapatainak élén, ősi székesegyházunk harangjainak zúgása közepett, bevonult Nagyvárad városába és azóta a gazdagmúltú püspöki székház ormán ismét a magyar színek csillognak az ősi napfényben.

Visszatértünk oda, ahonnan leszakítottunk: a magyar Szent Koronához és 21 évi nehéz út végén megint úthon vagyunk a magyar Hazában.

De nem jöhettünk mindannyian, Belényes, Magyarcséke, Rézbánya, Vaskó, Tenke, Bél, Bélfenyér, Biharsályi és Tenkegörséd továbbra szenvedik Trianon igazságtalanságát és ezért könnyeinkben kereszttel szemléljük az örvedes és boldogító valóságot, a megnyílt utat, amelyen Debrecen, a békési és bihari egyházakkal visszatérhet ősi váradi székesegyházunk kebelére és az eddig megosztott Székeskáptalan is annak szépséges ívei alatt zsoltozhatik.

Katolikus magyar lelkünk imáddással és hálával eltelten zengi a Szentírás szavait: „Megadta az igazaknak robotjuk jutalmát, csodás úton vezérelte őket, nappal leplül szolgált nekik, éjjel pedig csillagfényül.” (Bölcs. Könyv. 10, 17.)

Magyarok Nagyasszonyának ünnepét az október hatalom kitörölte egyházi naptárunkból. Az alábbi útmutatás szerint vezessük vissza ezt a magyar léleknek oly kedves ünnepet és külső megünneplésének vasárnapját ez év október 13-át használjuk fel egyházmegyénk egyöntetű és összesített hálójának kifejezésére, kérvén a Magyarok Nagyasszonyát, Boldogságos Szűz Anyánkat, segítsen nekünk méltóképpen hálát és köszönetet zengeni az Isten könyörülő jóságáért.

Felhívom ezért a Főtiszteendő Testvéreket, hogy október 13-án a plébániai szentmisét Te Deummal végezzék be. A szentbeszédben buzdítsák a híveket a hálaadás mellett a katolikus és magyar kötelességekre; a szent hit ápolására magunkban és másokban, testvéri egyetértésre, szorgalmas munkára, mert ezeken épülhet fel Szent István királyunk új ezerszázados felinduló Magyarországa.

Az ünnepet az előző vasárnapon ki kell hirdetni és a katonai és polgári hatóságokat arra idejében meghívni.

A nagyváradi Apostoli Kormányzói Helynökség

A képviselőház vita nélkül elfogadta az erdélyi visszacsatolásról szóló törvényjavaslatot

További tárgyalások a felsőházban

Budapestről jelentik: A képviselőház pénteken délelőtt 11 órakor mindössze 10 percig tartó formális ülést tartott. Az ülésen Radocsay László igazságügyminiszter bejelentette a magyar-német hitelegyezség becikkelyezésére, valamint a magyar-német kiadási szerződés becikkelyezésére szóló törvényjavaslatot.

A ház vita nélkül elfogadta a visszacsatolási és az erdélyi részekből a felsőházba behívandó tagokra vonatkozó javaslatot. A két javaslatot átteszik a felsőházba. A képviselőház hétfőn, 7-én ül össze a felsőház üzenetének átvételére. Október 10-én, pénteken történik meg az erdélyi képviselők behívása. (MTI.)

Budapestről jelentik: Az Esti Újság jelentése szerint a felsőház ülést hétfőn délelőttre hívják össze. A felsőház a hétfői ülésen meg tárgyalja a képviselőház által már elfogadott két törvényjavaslatot.

Minisztertanács.

Budapestről jelentik: A kormány tagjai pénteken délután Teleki Pál gróf miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács időszzerű kérdéseket tárgyalt meg.

Teleki miniszterelnök a hét végén Erdélybe szándékozott utazni. A miniszterelnök azonban negyedik erdélyi útját néhány nappal elhalasztotta. (MTI.)

Tíz vasuti kocsi áruszállítmány Kolozsvárra.

Budapestről jelentik (MTI.): A hatóságok

minden intézkedést megtettek, hogy a visszavert területeken érvényben lévő magasabb árakat az anyaországbeli színvonalra szállítsák le. Ezért nagyobb mennyiségű árut visznek az anyaországból ezekre a területekre. Első szállítmányként Kolozsvárra érkezett tíz vagon különféle árucikk. A lakbéréket a kolozsvári katonai parancsnokság október elsejétől kezdve csökkentette. Az alaphár az 1940 október elsejéig fizetett lakbér 70 százalékánál nem lehet nagyobb.

Kolozsváron egyébként csütörtökön hangzott el hosszú idő óta az első magyar szó a törvényeseken. Pülöp Ede magyarnádasi földbirtokos végrendeletét olvasták fel.

A Székelyföld gazdasági újjászervezése.

Csikszeredei jelentés szerint a Székelyföld gazdasági újjászervezése gyors ütemben folyik. Az anyaországbeli iparosok, kereskedők és termelők élénken érdeklődnek a székelyföldi piacok iránt. Csikmegyében sok a fa. Tökét keresnek vállalatok létesítésére. Szeretnék papír- és cellulozéüzemet létesíteni.

Teleki Mihály földművelésügyi miniszter Olaszországba utazik.

Budapestről jelentik (MTI.): Teleki Mihály földművelésügyi miniszter október második felében Olaszországba utazik, hogy viszozza Tassinari olasz földművelésügyi miniszter korábbi budapesti és magyarországi látogatását.

* A természetes „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált háziszor megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Hirdetmények

Zöldkeresztes védőnői tanfolyamot nyitnak

Nagyvárad városi katonai parancsnoksága az alábbi hirdetményt adta ki:

Az Országos Közegészségügyi Intézet a felszabadult erdélyi részek zöldkeresztes védőnői szükségletét a felszabadult részekből óhajtja pótolni Ezen célból védőnői tanfolyamot nyit valószínűleg még e hó végei kezdetével. Felhívom ennél fogva mindazokat a legalább 6 középiskolát végzett és 32 évüket még be nem töltött hölgyeket, akik fenti pályát választják, hogy részletesebb felvilágosítás céljából jelentkezzenek a városi tisztviselői hivatalban (rendőrségi épület), naponta reggel 8 és 9 óra között.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k. tábornok, városi katonai parancsnok

Jelentkezzenek a városi nyugdíjasok

Nagyvárad város katonai parancsnoksága 1478—1940. Vkp. közig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom eddigelő a városi nyugdíjalapból a városi főpénztártól nyugdíjat élvezett nyugdíjasokat, özvegyeket és árvákat, hogy 1940. év szeptember hóra esedékes nyugdíjjarandóságuk felvétele végett a városi főpénztárban jelentkezzenek. Hozzáik magukkal ez alkalommal eddigi nyugdíjszámfejtői könyvecskéiket és személyazonosságukat igazoló valamelyes iratokat. A főpénztár az eddigi nyugdíj számfejtő könyvecskéket bevonja és helyette új számfejtő könyvecskét fog kezüköz adni. Nyugdíjjarandóságát mindenki csak személyesen veheti át, tehát meghatalmazott útján a főpénztár nyugdíjat nem fizethet ki. A nyugdíjat ezentul minden hó 1-től 3-ig terjedő időközben havi előleges részletekben fizeti ki. Tehát ezen első alkalommal szeptember és október havi nyugdíjjarandóságukat vehetik át az érdekeltek.

Nagyvárad, 1940. október 3.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k. tábornok, városi katonai parancsnok

Szentmiklóssy Sándor ny. őrnagy a Magyar Királyi Osztyálysorsjáték nagyváradi főbizományosa

A m. kir. nagyváradi városi katonai parancsnokság 1457—1940. kat. közig. száma alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. osztályosorsjáték nagyváradi főbizományosi jogot kizárólagosan Szentmiklóssy Sándor nyugállományú őrnagy részére utaltam ki, minél fogva felhívom a már eddig sorsjegyet vásároltak figyelmét, hogy az érintkezést nevezett főbizományossal vegyék fel, akik köteleztem, hogy az eddigi eladókkal szemben vállalt kötelezettségeket átvegye. Az iroda ideiglenes helyisége Tűzharcosok Szövetsége Nagyvárad, Rákóczi-ut, Széchenyi-ház.

Nagyvárad, 1940 október 4.

Vitéz RAJNAY KÁROLY s. k. tábornok, városi katonai parancsnok

Nagy vasgárdista felvonulás lesz vasárnap Bukarestben

Bukarestből jelentik: Vasárnap nagy vasgárdista felvonulás lesz. Az ország egész területéről különvonatok szállítják a vasgárdistákat a fővárosba.

Antonescu felhívást intézett a vasgárdistákhoz és az ország közvéleményéhez. Sokan — ugymond — felhasználják a zöldínget zsaroló cselekményekre. Ezek az egyének nem tartozhatnak a vasgárda szervezethez. Ugy kell őket kezelni, mint a vasgárda és az új rendszer ellenségeit és ennek megfelelően kell velük bánni.

Letartóztattak egy román őrnagyot, aki együtt dolgozott egy angol ügynökkel a ploesti petroleum-területek felrobbantásáért.

Bukarestből jelentik: (MTI) Constantinescu őrnagyot Ploestiben letartóztatták és egy bukaresti fogházba szállították. A lakásán tartott házkutatás során kézi gyártású gyújtóbombákat találtak nála. Kihallgatása során bevallotta, hogy együtt dolgozott a néhány nappal ezelőtt letartóztatott Preusi angol ügynökkel.

Mától kezdve távbeszélőn is föl lehet adni a táviratokat

Nagyvárad 1. postahivatal főnöksége, értesíti a távbeszélő előfizetőket, hogy mától kezdve táviratokat távbeszélőn is bementathatják a 26-19 számra. A bementáshoz külön engedély nem kell. A posta a feladótól a táviratdíján kívül darabonként 18 fillér közvetítési díjat szed be. A hitelezett távirati díjaknyugtáját az előfizetők a távbeszélő nyugtával együtt kapják meg.

A közvetítő szám jelentkezésekor a táviratát bementani akaró előfizető minden külön felhívás nélkül köteles bementani az állomás számát és az előfizető nevét. Pl.: itt 24-63 számú állomás. Mislav Andrács. Két táviratot akarok feladni, kérem venni. A vevő tisztviselő a táviratot visszaolvassa és kívánatra a díjat is bementja. Állami távirat távbeszélőn nem adható fel.

A távbeszélő előfizetők még a címükre érkező táviratokat is bementathatják. Ezt külön írásban kell kérni, az 1. számú hivatal főnökségétől. A táviratok bementásáért a posta darabonként 12 fillért számít fel és ezt a távirati díjakkal együtt szedi be.

Külön felhívja a hivatal az előfizetőket, hogy a posta a táviratleveleket, akár külföldi, akár belföldi feladásnak, a beérkezést követően, mindig postán kézbesíti. Ha azonban az előfizetők táviratait távbeszélőn mondattja be, nemcsak a rendes hanem a levéltáviratokat is bementják. A bementott táviratokat közönséges levélként kézbesítik, tehát az, hogy be is mondják és kézbesítsek is az érkezett táviratokat, nem lehetséges.

Külön felhívja a hivatal mindenki figyelmét, hogy a táviratok érkezése vagy kézbesítése után távbeszélőn ne érdeklődjék.

A fennálló rendelkezések értelmében ugyanis, ilyen felvilágosítás csak személyes megjelenés esetén adható.

Felhívás a távbeszélő előfizetőkhöz.

Azok a távbeszélő előfizetők, akik még kötelező nyilatkozatukat ezideig még nem adták be, illetve nem írták alá és a távbeszélő állomásukat megtartani kívánják, fenti kötelezettségüknek tegyenek eleget, különben olyanoknak tekintetnek, akik távbeszélő állomásukról lemondottak és állomásuk leszerelésre kerül.

Az új budapesti névsor használata 1940 október hó 6-án lép életbe. Azok az előfizetők, akik megrendelni kívánják, ebbeli szándékukat a távbeszélő központnál jelezték be. Egyidejűleg annak ára fejében 6 pengőt fizessenek be.

Fenti határidő után csak az új névsor alapján hívhatók a budapesti előfizetők, mivel igen sok hívószám akkora megváltozik.

A Magyar Lapok három munkatársa kerül be a képviselőházba

Nagyvárad. Sajat tud. Mint ismeretes, a viész atért erdélyi részekből 63 képviselőt hívnak be a magyar képviselőházba. A hatvanhárom képviselő teljes névsorát még nem hozták nyilvánosságra, de feltétlenül megbízható forrásból annyit máris sikerült megtudnunk, hogy lapunk három munkatársát érte az a kiténtető megbízás, hogy a visszatért részek magyarságát képviselje a budapesti

parlamentben. Nevezetesen behívják a Képviselőházba dr. Paál Árpádot a Magyar Lapok főszerkesztőjét, dr. Patzkó Elemért, lapunk munkatárát és ügyvezetőjét, valamint Arvay Árpádot, a Magyar Lapok és Erdélyi Néplap rendes munkatársát.

A hármas képviselői behívás a Magyar Lapok és Erdélyi Néplap külön öröme és büszkesége.

Huszonötödik beszámoló a német légi haderő megtorló támadásairól

Az angol vadászgépek feltűnő gyengén kezdenek védekezni. Teljes sikerű támadási sorozat volt csütörtökön az angol repülőterek és kikötők ellen. A Bristol-csatorna legnagyobb kikötője elpusztult

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda harctéri jelentése:

A német légi haderő megtorló támadásainak kezdete óta huszonötödik számolt be a német hadijelentés nagy erővel szímet nélkül folytatott támadásokról. A véderő csütörtöki jelentése különösen repülőterek és kikötők elleni támadássorozatról számol be. A repülőtereken okozott károk nyilván tehermentesítik a német repülőket a kikötők elleni támadásokban. Az ellenséges vadászok védelme tevékenysége csütörtökön feltűnően gyenge volt, úgyhogy a német repülőket csaknem zavartalanul dobhatták le bombáikkal Anglia déli és nyugati partjainak kikötőire. Egyes repülőterekre alig száz méter magasságból vakmerően sok bombát dobtak le. Gépszíneket telitalálattal összeromboltak és egész sok repülőgépet semmisített meg. Az angol kikötők elleni támadások éppenúgy sikeresek voltak. Svanssea, a Bristol-csatorna melletti hasonlónevű öböl legfontosabb kikötője, ahol Anglia legnagyobb finomított, vas- és acélművei vannak. Ebben az angol fegyverkezési ipar szempontjából oly fontos kikötőben raktárhelyiségeket, gyári berendezéseket és olajtartályokat találtak el telitalálattal. A találatokat erős tüzek követték. Ugyanez történt más dél-angliai városok olaj- és benzintartályainál. Néhány tartály már támadás közben felrobbant.

Egy brit csapatszallító vonatot a német bombák levegőbe röpítették.

Berlinből jelentik (DNB): Londonban a csütörtöki légi támadás közben egy nehéz bom-

ba közvetlenül egy brit csapatszallító vonat mozdonya elé esett és a legteljesebb sebességgel száguldó vonat kisiklott, 25—30 kocsinak a levegőbe röpült vasrészei a pusztulás szörnyű képét mutatták. Német harci repülőgépek csütörtökön Dél-Angliában hatásosan bombáztak több várost a délkeleti parton. Fontos ellátási berendezéseket találtak el. A robbanások hatásait igen alacsonyról pontosan meg lehetett állapítani.

Öfelsége yachtja elsüllyedt.

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal közli, hogy Öfelségének Sappho nevű yachtja elsüllyedt. Valószínűleg ellenséges aknába ütközött. A yacht úrtartalma 327 tonna.

Szeptember hó folyamán 1479 légi támadás során 7542 bombát dobtak le az angolok. Csak 1.6 százalékban találtak el katonai célpontokat.

Berlinből jelentik (NTI): Illetékes német hely számítása szerint az angolok a szeptember 1-től 30-ig végrehajtott 1479 légi támadás során 7542 bombát dobtak le. Ezeknek a bombadobásoknak 48 százaléka sikertelen volt, minthogy szabad terepre estek. A támadások 50.4 százaléka polgári célok, mint munkástelepek, iskolák, templomok, kórházak stb. ellen irányult és sok áldozatot követelt. A külföldi sajtó németországi képviselőinek gyakran volt alkalmuk, hogy Berlinben, Hamburgban, Hannoverben és Nyugat-Németországban meggyőződjenek az angol éjszakai támadások haszontalanságáról. Az összes támadások 1.6 százalékában találtak csak el katonai célokat.

Chamberlain távozása megzilálta a Churchill-kormányt

A dakari kudarc, a berlini hármasszövetség és a német légi támadások hatása nagy belpolitikai válságot idézett elő Angliában

Berlinből jelentik (DNB): Az angol kormányban történt változásokkal kapcsolatban a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz ezeket írja:

— Chamberlain távozása jellemző Anglia kúsa viszonyaira. Ez bizonyíték arra, hogy a Churchill-kormány bel- és külpolitikai, valamint katonai balfogásai nem csekély bírálatra

és elégedetlenségre adtak okot. A dakari kudarc, a berlini háromhatalmi szerződés és nem utolsósorban a német légi támadások hatása olyan hatást keltettek Angliában, hogy a belpolitikai személyi változások elkerülhetetlenekké váltak. Minthogy az a legfontosabb, hogy a munkásság továbbra is hajlandó legyen dolgozni és kitartani, Bewin szakszervezeti vezető vették be a háborus kabinetbe. Az is alkalmasságuk látszott, hogy a belső rendért való felelősséget, vagyis egy esetleges rideg közbelépés kockázatát egy munkáspártira, Morrison-ra bizzák. Churchill tehát ismét időt nyert és más vállalat terhel felelősséggel. De csak idők kérdése, mikor érkezik el az ő számára is az összeomlás órája.

Belvárosi Filmszínházban

Az idény leg-szebb magyar filmje

Karády Katalin, Tolnay Klári, Jávör Pál, Gózon Gyula
Világhírű.

Szenzációs pótkép

Erzsébet

Milyen támaszpontokat adott Anglia 99 évre bérbe az Egyesült-Államoknak?

Bérbeadás vagy bekebelezés?

A bérbeadás vagy kikötők, egyes tartományok és támaszpontok hosszabb időre való bérbevétele a múltban csak politikailag a tőnk szélén álló államokkal való forgalomban volt gyakorlatban. Így vette bérbe Anglia Kinától hongkongi koronagyarmati kiegészítésül a kínai támaszpontokat és szénvidéket, így Weiaueit, Chejoo-t és más államokat a Sárga-tenger partján. A „99 évre szóló bérbeadás” csak körülírása volt tulajdonképpen a valódi birtokbavételnek. Ma tehát már Anglia van abban a szorongatott helyzetben, hogy az Empire értékes támaszpontjait „bérbe adja” az Egyesült Államoknak.

Hogy az angol empire a fontos támaszpontjai átengedéseivel — melyért csupán 50, jórészt elaggott U. S. A. torpedórombolót kap cserébe — politikailag, valamint stratégiai is fontos értékeket ad fel a nyugati féltekén, bizonyítja a következő felsorolás, amely a bérbeadás címe alatt Amerikának kiszolgáltatott angol parti- és sziget-területeket tartalmazza.

A bérbeadási szerződés értelmében Anglia elveszti Brit-Guyanát, a 231.000 négyzetkilométert kitevő angol koronagyarmatot, mely majdnem olyan nagy, mint az angol királyság. E gyarmat Angliának cukorrépat, rizset, gyémántot, bauxitot, aranyat, rumot szállított. Guyana az egyedüli angol gyarmat volt Délamerikában.

Ujjundland. 1713 óta angol gyarmat, 110.000 négyzetkilométer kiterjedésű. Északamerika északi partjai mellett fekszik. Igen gazdag halban, vasércben, papírban, ólomban és ezüstben.

Bermuda-szigetek, 1629 óta angol birtok. Geopolitikailag fontos angol flottaállomás Északamerika elleni élel. Különösen jelentős volt mint a nagy brit záróöv északi kijárata, Bahamák, Antillák és Trinidad szigeteken keresztül. El van látva dokkokkal, tengerészeti arzenálakkal, garnizonokkal és erődökkel.

Bahama-szigetek, 11.000 négyzetkilométer kiterjedésű. Angliához tartozó sziget-csoport Nyugatindiaiában, melyhez a kis Rum-Cay-szigetek is hozzátartoznak. E szigetek arról is nevezetesek, hogy azok egyikén szállt ki Kolombus 1492 október 12-én. A szigeteket a 17. században tengeri rablók foglalták el, míg 1718-ban már angol birtokban találjuk. Az északamerikai, úgynevezett szecessziós-háborúban fontos támaszpontjai voltak a déli államok blokádtörőinek.

Trinidad. A Kis Antilláktól délre fekvő brit-nyugatindiai sziget, a délamerika kontinens északi részén. Gazdag petróleumban, aszfaltban, barnaszénben, kakaóban, cukorban stb. 1797 óta angol birtok. Kolombus 1498-ban fedezte fel.

Antigua, Kisantillák. Az angolok birtokába 1632-ben kerültek ezek a szigetek. Híres Harbour kitűnő kikötője, valamint tropusai földművelése.

Santa Lucia. (Kis Antillák.) 1814 óta véglegesen angol birtok.

Jamaika. A Nagyantillák harmadik nagy szigete. Vasutakkal, földkincsekkel rendelkező fontos nyugatindiai angol birtok, mely 1665 óta központját képezi a nyugatindiai angol hatalomnak. 1865-ben véres néger felkelések rázkódtatták meg a szigetet.

Világos tehát ezen szigetek stratégiai jelentősége. Mint egy drágagyöngyör húzódik végig az észak- és délamerikai szárazföld mentén. Anglia kénytelen volt azonban bérbe adni őket.

Fenti bérbeadásokkal foglalkozik behatóan a német sajtó is, mikor különösen rámutat e sajtóságon „99 évre” szóló bérbeadások eddigi rendszerére. Emlékeztetnek a német lapok arra, hogy a gyarmattal rendelkező hatalmak még a 19. század közepéig minden újabb birtokgyarapodást anektálának neveztek s csak később jutott eszükbe, hogy a birtokbavevés tényének egy jobban hangzó nevet adjanak.

Így Anglia már 1858-ban Hongkong mellett széles elterülő területeket vett „örökre” bérbe a kínaiaktól. 1878-ban úgy vették át az angolok Ciprus kormányzását is, 1882-ben aztán elfoglalták

„átmenetileg” Egyiptomot is. Később aztán áttértek a 99 évre szóló bérbeadás új rendszerére. Ezt a rendszert a Berliner Börsenzeitung egy egész sereg példával illusztrálja.

„1898-ban — írja a lap — nagy divat volt a 99 évre szóló bérbeadás. Németország e cím alatt veszi bérbe Kinától Kiautsaut, Oroszország Pori-Arthurt, Franciaország Kwangtsauwant. Anglia további területeket Hongkong tartományában, va-

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

lamint a Weihaiwei tartományt. 1903-ban az Egyesült Államok veszi „örök bérletbe” a Columbiától elszakított Panama államot, tehát a Panama-csatorna építéséhez szükséges zónát, valamint szerződésileg biztosítja magának 1916-ban Nicaraguában egy csomó apró sziget és a Fonsecai tengerészeti támaszpont „bérletserü átengedését” 99 esztendőre.

Bizonyos magángazdálkodási társaságoknak, így például a Szeuez-csatorna-társaságnak 1856-ban, az újzélandi d'Arzis vállalatnak sikerült koncessziókat kiesikarniok Egyiptomtól, illetve Perzsiától, ezen országok kiaknázására.

Palló Imre és Nagy Izabella

ünnepi magyar nólaestje

műsorán műdalok és duettek, zongora kísérettel, magyarnóták cigányzenekarral

Október második felében lesz a pótérettségi

A kolozsvári közoktatásügyi értekezleten döntenek az érettségivel kapcsolatos tisztázatlan kérdésekről

Budapestről jelentik: Hivatalos közlés szerint mindazok, akik az idei (1939—40.) tanévben a visszacsatolt területeken érettségi vizsgálaton megbuktak, október második felében javító vizsgát tehetnek a magyar érettségi szabályok szerint. A nem magyar nyelvűek román, illetve német nyelven tehetik le a javító vizsgát. Pótvizsgát annál az intézetnél kell tenni, ahol a tanuló a nyolcadik osztályt végezte. Amennyiben a tanuló a vissza nem csatolt területen tanult, pótvizsgát a kolozsvári tankezelő főigazgatóságon kell tennie.

A pótérettségre vonatkozó rendelkezésekkel kapcsolatban ismét fölmerül a kérdés, hogy mi lesz a sorsa azoknak az erdélyi diákoknak, akik a régebbi években, tehát nem az elmúlt iskolai év végén buktak el a román érettségén. Jólétesült körökből erre vonatkozóan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ezeknek a diákoknak a sorsáról is döntés történik néhány napon belül.

Az a kérdés sincs még véglegesen tisztázva, hogy a román iskolákban végzett tanulók teljesen a magyar érettségi rendszer

szerint vizsgáznak most, vagy figyelembe veszik azt, hogy a román iskolákban külön reális és literális szak volt az utolsó években s ennek megfelelően állítják össze az érettségi vizsga anyagát.

Ezek a kérdések a Kolozsvárra összehívott közoktatásügyi értekezleten mind szóbakerülnek s remélhetőleg tisztázást nyernek.

Emlékezzünk...

— Október 5 —

1916. — A volt eperjesi 32. vadászszázalaj tartalékos zászlósa Deák Lajos haláltünetű baltországi, szívós kitarásával és veszelyes helyzetben körültekintéssel vezetett eredményes harcvezetésével tünt ki a Zlota Lipa menti Brzezanyai-ról vívott csatában.

Az ellenség gáztámadása és pergtüzében előretolt állásában haláltünetű szívóssággal tartotta helyét az oroszok ellen. Amikor az oroszok vonalunkat a jobb szárnyon áttörték, szakaszát azonnal ellentámadásra vezette, kezítésében visszaverte őket és főállásunkat visszafoglalta. Ezután parancsa értelmében szakaszát az ellenség rázúduló heves tüzeiben előző állásába visszavezette és ezt a különösen fontos pontot 1 és fél órán át mindaddig védte, az oroszok minden próbálkozásával szemben, míg a visszavonulásra parancsot nem kapott.

Ezt követően főállásunkat védte rendületlen kitarásával az ellenség megsemmisítő tüzeiben amikor az ellenség ismét betört a jobb szárnyon a szomszédos századparancsnokoknak segített a hátramenekülő idegen alakulatok legénységét összegyűjteni, akiket azután saját elhatározásából sikeres elintámadásra vezetett.

Három nappal később az ellenség második vonalunkat is áttörte s Deák tartalékban álló szakaszát ellentámadásra rendelték. A rohamot szakasza élén oly mindent elsöpítő lendülettel és lelkesedéssel vitte előre, hogy a már hátráló különböző ezredek részeit is magával ragadta és az ellenséget kezítésében nemcsak főállásunkból, hanem még az előretolt állásából is kivette. Az idegen csapatrészek felett, melyeknek parancsnokai elestek, átvette a parancsnokságot, a visszaserzett állásokat megszálta és a további támadásokat eredményesen visszaverte.

E sorozatos harcokban a férfias vitézségnek kimagasló példáját nyújtó zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Schmiedt Béla

A megváltás szolgálja

XI. Pius pápa gyönyörű enciklikájában mutatott rá a papság hivatására s kötelességeire. Ennek a nyomán rajzolja a kitűnő író e nagyszerű könyvben a gyakorlati papi élet szépségeit s magasztos feladatait!

Ara fűzve 4.50 P. (162 Lei) és portó.

A megnagyobbodott ország első törvényei

A visszacsatolt területek közigazgatási, közgazgatási és állampolgársági viszonyai rendezése

A magyar képviselőház csütörtöki ülésén az előadók ismertették azokat a legújabb törvényjavaslatokat, melyek az országterület legújabb gyarapodásából folyó egyes legsürgősebb kérdésekre vonatkoznak. Az első törvényjavaslat az új visszacsatolt területek közigazgatási és állampolgársági viszonyai rendezéséről szól. A második a felsőház szerkezetének olyan kiegészítéséről, melyet az új területek egyházi viszonyai tesznek szükségessé. A harmadik törvényjavaslat a főiskolai (egyetemi) szervezetnek az országnagyobbodáshoz alkalmazkodó változásairól intézkedik.

A visszacsatolás ünnepélyes kimondása és az eddigi kormányintézkedések jóváhagyása

Az első törvényjavaslat bevezető szavai a következők:

„A magyar nemzet és a magyar törvényhozás az igazság győzedelmébe vetett hitében megerősödve, mélyszéles áhítattal ad hálát Istennek, hogy immár az elszakított keletmagyarországi és erdélyi terület egyrésze is visszatért a Magyar Szent Korona testébe. A magyar hazásonként évi szenvedéseik után a szerető anya gondosságával öleli keblére aggódva visszavárt, lélekben erős véreit és összes hűséges fiait.”

A törvényjavaslat 1. paragrafusa szerint a törvényhozás jóváhagyóan tudomásul veszi a kormánynak a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolására irányult tevékenységét, amely végeredményben a német birodalmi kormány és az olasz királyi kormány döntőbíráskodásához vezetett. A törvényhozás hálával emlékezően meg e baráti nemzetek kormányainak fáradozásairól, a német birodalmi kormány és az olasz királyi kormány külügyminisztereinek — Bécsben, 1940. évi augusztus 30-ik napján hozott — döntését elfogadja és a döntőbírási határozat értelmében Magyarországnak ítélt területet a Magyar Szent Koronához visszacsatolja és a magyar állam területével egyesíti.

Hatvanhárom képviselő behívása és új felsőházi tagok kinevezése

A 2. paragrafus a visszacsatolt területek képviselőiről intézkedik s kimondja, hogy a jelen törvény erejénél fogva a visszacsatolt erdélyi és keleti területek lakosai közül — mindaddig, amíg e terület választópolgárai rendszeren országgyűlési képviselőket választhatnak — mint országgyűlési képviselők az 1939. évi július havának 10. napjára egybehívott magyar országgyűlés képviselőházának tagjai lesznek azok, akiket a miniszterelnök indítványára az országgyűlés — mindkét Házának határozatával — a képviselőházba meghív. Az így meghívottak száma legfeljebb hatvanhárom lehet. A kormányzó az eddigi törvények alapján kinevezhető felsőházi tagokon felül a minisztérium felterjesztésére további tizenkét felsőházi tagot nevezhet ki.

A 3. paragrafus felhatalmazást ad a kormánynak, hogy a törvényhozás további rendelkezésig az egyesítésre vonatkozó minden intézkedést megtehesse akkor is, ha ezek az intézkedések egyébként a törvényhozás hatáskörébe tartoznának.

Állampolgársági viszony és optálás a túlszakadt erdélyi és bánági területekről.

A 4. paragrafus az állampolgárság kérdéséről szól. Mindazok a román állampolgárok, akik ez év augusztus 30. napján a visszacsatolt területen állandó lakhellyel bírtak, hatósági engedély nélkül megszerzik a magyar állampolgárságot. Az így megszerzett állampolgárság kiterjed a magyar állampolgárrá lett

férfi feleségére és mindazokra a gyermekeire, akik életévük 24-ik évét még nem töltötték be. A házasságon kívül született gyermek, ha életének 24-ik évét még nem töltötte be, anyjának állampolgárságát követi. Azok a magyar nemzetiségű román állampolgárok, akik a döntőbírási határozat értelmében a Romániánál maradó területen bírnak állandó lakóhellyel, visszacsatolják a magyar állampolgárságot, ha a döntőbírói határozat 4. pontjában biztosított optálási jogukat a magyar állampolgárság javára gyakorolják. Az optációról külön rendelet fog intézkedni.

Az 5. paragrafus felhatalmazást ad a kormánynak, amely a visszacsatolással kapcsolatos nemzetközi vonatkozású jogi, pénzügyi és gazdasági kérdések tekintetében az érdekelt államokkal megállapodásokat köthet s azokat rendeleti úton életbeléptetheti.

Közigazgatási tisztviselők s tanítók és tanárok áthelyezése a korábbi és az új csatolású országterületeken.

A 6. paragrafus a köztisztviselők áthelyezéséről intézkedik s ezeket mondja: A belügyminiszter — a törvényhozás további rendelkezéséig — a törvényhatóságok és a községek tisztviselőit és egyéb alkalmazottait szolgáltatásra a jelen törvénnyel visszacsatolt területre bármely törvényhatósághoz, vagy községhez kirendelheti és a jelen törvénnyel visszacsatolt terület lakosai közül törvényhatóságnál, vagy községnél alkalmazott személyeket szolgáltatásra az ország egész területén bármely törvényhatósághoz, vagy községhez beoszthatja.

Külön bekezdés intézkedik a pedagógusok áthelyezéséről: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a törvényhozás további rendelkezéséig bármely jellegű népiskolánál, középiskolánál, szakiskolánál, középiskolánál, vagy tanítóképző intézetnél alkalmazott tanítót, vagy tanárt

az ezzel a törvénnyel visszacsatolt területen bármely jellegű tanintézethez és ezen a területen bármely jellegű tanintézetnél működő tanítót, vagy tanárt az ország egész területén bármely jellegű tanintézethez szolgáltatás céljára beoszthatja, illetőleg áthelyezheti.

A 7. paragrafus vasutak építésére ad felhatalmazást a kormánynak azzal, hogy a vasútépítésről az országgyűlés, vagy a kormány utólag jelentést tenni köteles.

A 8. paragrafus szerint a minisztérium a keleti és erdélyi terület visszacsatolásával és igazgatásával kapcsolatos kiadások fedezéséről — amennyiben szükséges, rendkívüli hitelműveletek útján is, — gondoskodhatik.

A 9. paragrafus szerint a mostani felhatalmazás alapján kiadott rendeletek kibocsátásuk után hat hónap alatt az országgyűlésnek be kell mutatni.

Az új csatolású területek korábbi jogszabályainak átmeneti alkalmazása.

A 10. paragrafus szerint, amíg más rendelkezés nem történik, a visszatért területen az 1940. augusztus 30-án érvényben volt jogszabályok maradnak hatályban, kivéve azokat, amelyek az állami főhatalom változása következtében a dolog természeténél fogva nem alkalmazhatók.

A 11. paragrafus jóváhagyja a törvény hatályba lépése előtt a visszacsatolt területre vonatkozóan kiadott rendeleteket. A 12. paragrafus szerint a törvény kihirdetésének napján lép életbe és végrehajtásáról a kormány gondoskodik.

A nemzetiszínű keretes fedőlappal nyomtatott törvényjavaslatot gróf Teleki Pál miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter írták alá. A javaslatához fűzött indoklás közli a bécsi döntőbírói határozatot s az egyes paragrafusokhoz magyarázatokat fűz. Ezek közül kiemeljük a 6. paragrafushoz szóló indoklást, amely szerint a kirendelések és beosztások csak átmeneti jellegűek lesznek és addig tartanak, amíg azt magasabb közérdek követeli meg. A kirendeléssel és beosztással felmerülő költségek, valamint a kapcsolatosan szükségessé váló helyettesítési költségek a belügyi tárcát fogják terhelni. A tanügyi személyzetre vonatkozóan a vallás- és közoktatásügyi miniszter álláspontja az, hogy a részére biztosított joggal csak a legszükségesebb mértékben kívánt élni.

Az új csatolású országterületek egyházi szervezeteinek képviselete a törvényhozás felsőházában

A második törvényjavaslat a keresztény vallásfelekezetek egyháznagyjainak és képviselőinek felsőházi tagságáról intézkedik. A javaslat mindössze két paragrafusból áll.

Az 1. paragrafus szerint az országgyűlés felsőházának méltóságuk, illetőleg hivataluk alapján és annak tartama alatt tagjai:

1. A javadalmunkba beiktatott következő római katolikus egyháznagyok: Magyarország hercegprímása, a kalocsai és az egri érsek, a csanádi, a győri, a kassai, a nagyvárad, a pécsi, a roznyói, a szatmári, a székesfehérvári, a szombathelyi, a váci és a veszprémi megyéspüspökök, az erdélyi római katolikus egyházmegye Magyarországhoz visszacsatolt részén a kultuszminiszter hozzájárulásával kormányzó egyháznagy, a hájdudorogi, a munkácsi, a nagyvárad, és a számosújvári görög szertartású római katolikus megyéspüspök, az eperjesi görög szertartású római katolikus egyházmegye Magyarországhoz tartozó részének apostoli kormányzója, továbbá a pannonhalmi főapát, a jászóvári és a csornai prépost, a zirci apát, a kegyes tanítórend magyarországi főnöke, vé-

gül az esztergomi, a kalocsai és az egri székesfőkapitán nagyprépostja.

2. Az erdélyi római katolikus státus újjászervezéséig az erdélyi római katolikus egyházmegyében szervezett igazgatótanács világi elnöke vagy helyettese.

3. A magyarországi református egyház dunántúli, dunamelléki, tiszántúli, tiszáninneni és erdélyi egyházkerületének püspökei és főgondnokai.

4. A magyarországi evangélikus egyháznak hivatalban legidősebb két püspöke, továbbá egyetemes felügyelője és hivatalban legidősebb egyik egyházkerületi felügyelője, végül az a püspöke, vagy egyházkerületi felügyelője, aki hivatalában a felsoroltak után legidősebb.

5. A magyarországi unitárius egyház hivatalban idősebb egyik elnöke.

6. A budai görögkeleti püspök, továbbá az a magyarországi görögkeleti püspök, akit a kormányzó a miniszterelnöknek a kormány nevében tett előterjesztésére kijelölt.

Az izraelita hitfelekezet felsőházi képviselete többé nem időszerű.

A javaslat 2. paragrafusa a felsőházzal szóló 1926. évi XXII. törvény cikk 4. paragrafuszának b) pontját és a XLIII. paragrafusát hatályon kívül helyezi.

Ehhez a paragrafushoz az indoklás többek között a következőket fűzi hozzá: Figyelemmel azokra a lényeges átalakulásokra, amelyek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1934. IV. tör-

Garantált-szintartó zászlóanyagok le szállított árban kaphatók

MOKOS ke:mefestő és vegytisztító

Nagyvárad, Gr. Csáki (Kőrös) utca 13

Ne kísérletezzen!

Cserépkályhát kizárólag a bevált Hardtmuth rendszer szerint rakassa át, mellyel Legújabb stílusú és színű chamotte kályhák, kandallók nagy választékban! Szerelés - Atrakás - Javítás

„Bafisa” KERAMIK
Cserépkályha lerakat. — Színház mögött
Fitsch József kerámikus mérnök
Szilágyi Dezső-u. 3.

Telefon 17-76

vényoikk megalkotása óta az izraelita hitfelekezethez tartozó személyek közjogi, társadalmi és gazdasági helyzetében végbementek, az izraelita hitfelekezetnek történetileg egyébként

sem indokolt felsőházi képviselőt többé időszerűnek tekinteni nem lehet. Eszerint tehát a törvényjavaslat megszünteti az izraelita felekezet felsőházi képviselőt.

kötelesek állandóan az egyetem székhelyén lakni. Ezeknek a tanároknak a kultuszminiszter meghatározott időre engedélyt adhat, hogy az egyetem székhelyének közvetlen közelében levő községben lakjanak.

A törvény kihirdetésének napján lép életbe és a kultuszminisztérium hajtja végre.

A 9. paragrafussal kapcsolatosan, értesülésünk szerint a kormány a tandíjrészesedés megszüntetésére szóló felhatalmazással már az 1941. évi költségvetés keretében élni kíván. Az egyetemi tanár részére ugyanolyan összegű pótlékokat állapítanak meg a költségvetésben, mint amennyit tandíjrészesedés címén közvetlenül az egyetem pénztárából kapott. Ennek az intézkedésnek, valamint a költségvetési előirányzatban az egyetemi dologi javadalmak emelése folytán a kultuszminiszter a folyó tanév második félévétől kezdve már be tudja vezetni az összes egyetemen a progresszív tandíjrendszert. Az új rendszer értelmében a hallgatók 70 százaléka fog az eddiginél kisebb tandíjat fizetni.

Az egyetemek és főiskolák szervezetének kiegészítése és átalakítása az ország-nagyobbodáshoz képest

A kolozsvári egyetem visszaállítása, új egyetem Szegeden

A harmadik törvényjavaslat bevezetőjében megemlékezik Kolozsvár hazatéréséről, továbbá arról, hogy a Ferenc József Tudományegyetemet Szeged városa falai közé fogadta s hogy a magyar nemzet a kormányzó iránt hűségét, hódolatát és halálját kívánja kifejezni. Ezért az 1. paragrafushoz kimondja, hogy az 1872. évi XXIX. törvényekkel Kolozsvárott felállított Ferenc József Tudományegyetem működését az 1940—41. tanévtől alapításának helyén, Kolozsvárott folytatja. Ezen az egyetemen ötödik tudományi karként közgazdaságtudományi kart kell szervezni. A javaslat 2. szakasza a Horthy Miklós Tudományegyetem felállítását rendeli el s jogi és államtudományi, orvostudományi, továbbá bölcsészeti, nyelv és történettudományi és végül matematikai és természettudományi karok felállításáról intézkedik. A Horthy-egyetemen gondoskodni kell a középiskolai tanárképzés és gyógyszerészképzés megszervezéséről.

A debreceni, pécsi és szegedi egyetemeken egyes tudományágak tanítása egyelőre szünetel.

A 3. paragrafus szerint a debreceni Tisza István egyetemen a természettudományi és matematikai tanszéket, a pécsi Erzsébet-egyetem bölcsészeti tudományi karát, valamint a Horthy-egyetem jogi és államtudományi karának működését az 1940—41. tanévtől kezdve a további törvényes intézkedésig szüneteltetni kell. A Tisza-egyetemen továbbra is gondoskodni kell valamennyi tudományágra kiterjedő középiskolai tanárképzésről.

A 3. paragrafus harmadik bekezdése a jogakadémiákról rendelkezik. A jogakadémiákon az 1941—42. tanévtől kezdve csupán két évfolyam működhetik. A jogakadémiák tanulmányi rendje az egyetemi jog- és államtudományi karok első és második évfolyamának tanulmányi rendjével megegyezik. A jogakadémián csupán az első és második alapvizsgát lehet letenni. A jogakadémiai hallgató tanulmányait a második alapvizsga sikeres kiállása után a tudományegyetem jog- és államtudományi karán folytathatja.

A 4. paragrafus szerint a Ferenc József és a Horthy-egyetemek szervei szabályzatát a kultuszminiszter állapítja meg és jóváhagyás végett a kormányzó elé terjeszti.

A további paragrafusok intézkednek a tanári kar, a tudományos segédszemélyzet, a tisztviselők és egyéb alkalmazottak kinevezéséről. A 6. paragrafus második bekezdésének utolsó mondata így hangzik: Azt a tudományegyetemi tanárt, aki a neki felajánlott állást nem fogadja el, szabályszerű elbánás alá kell vonni.

A szervezési munka elvégzésére a kultuszminiszter miniszteri biztost nevezhet ki.

Az egyetemi tanárok tandíjrészesedését megszüntetik, behozzák a progresszív tandíjat.

A 9. paragrafus felhatalmazza a kormányt, hogy az egyetem nyilvános rendes és rendkívüli tanárok tandíjrészesedését rendelet-

tel megszüntesse és ehelyett az egyetemi nyilvános rendes és rendkívüli tanárok számára pótlékokat állapítson meg. Az indoklás szerint a miniszter a tandíj jutalékrendszerét nem tartja helyesnek és időszerűnek. Erre az intézkedésre a hallgatók szociális helyzetének javítása miatt is szükség van.

A javaslat kimondja még, hogy az egyetemi nyilvános rendes és rendkívüli tanárok

A nagyváradi kültelkek háztulajdonosai fejenként 3300 le.-tel járulnak hozzá a járhatatlan utak rendezésének költségeihez

Nagyvárad. Sajat tud. A város katonai parancsnoksága a főmérnöki hivatal útján csütörtök délután öt órára tájékoztató értekezletre hívta azoknak az utcáknak a háztulajdonosait, amelyek utcák rendezésre várnak. A városháza díszteremben megtartott értekezleten körülbelül 300 utca megbízottjai jelentek meg. Az elnöklő vitéz Rajnay tábornok hosszabb beszédben tájékoztatta a kérdéssel a meghívottakat.

Kifejtette, hogy a magyar testvéri szeretetnek minden emberre ki kell terjednie. Azért azoknak, akik a sors kedvezése folytán jobb anyagi helyzetbe kerültek és ingatlanokkal rendelkeznek, gondolnunk kell azokra a magyar testvéreinkre, akik a rossz természeti viszonyok, a munkahiány és az általános gazdasági pangás következtében kenyér nélkül maradtak és kétségbeesetten néznek a közeledő tél elé. A közmunkák megindítása nemzeti érdek. Eddig több mint 3000 ember jelentkező munkára a városi munkaközvetítő hivatalnál, akiket kenyérhez kell juttatni.

Másrészt az áldozat, amelyet az ingatlan tulajdonosoknak hozniuk kell a köz érdekében az ingatlanok értékét is növelni fogja, s így a végző munka nemcsak szociális problémát old meg, hanem közforgalmi szempontból is halaszthatatlanul szükségessé vált.

Több mint 500 utca vár Nagyváradon rendezésre. A telepekre sem tavasszal sem ősszel nem lehet kijutni. Emellett a tűzrendészeti követelmények is megkívánják, hogy tűz esetén minden ház megközelíthető legyen, annál is inkább, mert a legtöbb utcában nincs vízvezeték, s így a tűzveszély katasztrófális arányokat ölthetnek.

A tulajdonosoknak be kell látniuk, hogy nem szabad elszármazniuk azt a kedvező alkalmat, amelyet a magyar állam nyújt nekik akkor, amikor 140.000 pengő hitelt teremtett elő a város utcáinak rendezésére, minden kamat nélkül, két éven belül történő részletfizetésre. A háztulajdonosok használták fel a magyar állam kedvezését és szüntették meg azt a szűzenletes állapotot, ami a telepeken uralkodik. Meg kell érteniük a háztulajdonosoknak, hogy ilyen alkalom a jövőben alig fog kinálkozni, miután az államnak nem kötelessége a városi utak rendezése. Ez a kötelesség az érvényben levő közmunka hozzájárulási rendelet alapján az ingatlantulajdonosokra hárul.

Vitéz Rajnay tábornok ezután felkérte Altnóder Endre városi főmérnököt, hogy a munkálatok műszaki részét ismertesse, valamint Kovács Jolán szociális előadót, hogy a szociális szervezet hitelynyújtásának kérdéséről adjon tájékoztatást.

Altnóder főmérnök előadta, hogy a tervezett

munkálatok lényege az utcák ideiglenes járhatóvá tétele. Ez abban áll, hogy az utcák mellől munkálatait földmunkásokkal elvégeztetik, miáltal minden utca két oldalt járdát nyer és a kocsit megfelelő domboru profilt kap. A járdára porond kerül, a kocsitra kavics, a vízlefolyót pedig köröskövel burkolt folyóka fogja alkotni. Szépségeti okokból a járdák szélei kockaközzel kell lennie, ami az utcáknak tetszetős külső képet fog nyújtani.

E munkálatok értéke egy telek arcvonalnyolcmétere után számítva 300 leibe kerül. Mint-hogy a tulajdonosoknak átlag 11 méter hosszú utcafrontja van, a tulajdonosok egyenként 3300 lejt kötelesek fizetni két év alatt, kamatmentesen, felévi részletekben.

Gyakorlatilag a háztulajdonosok úgy kötelezik magukat a munkák végrehajtására, hogy minden utcából bemutatnak a városi főmérnöki hivatalnak egy-egy kimutatást, amelyen az összes, abban az utcában lakó háztulajdonosok nevei szerepelnek s ezt az ívet az illető utca háztulajdonosainak legalább 51 százaléka alá kell írja. Ebben az esetben az érvényben levő szabályrendelet értelmében a munka azonnal megindul.

Azokat a tulajdonosokat, akik nem írták alá az ívet, hatóságilag fogják kötelezni, hogy a többség akarata szerint ők is hozzájáruljanak a szükséges költségek fedezéséhez.

Kovács Jolán szociális előadó rámutatott arra, hogy a szükséges kölcsönt a város és az anyaországhal szociális szervezet teremtette elő a munkanélküliség enyhítésére és reméli, hogy ez a kölcsönösszeg még emelhető lesz. A kölcsön visszafizetésének biztosítása céljából az egyes háztulajdonosok ingatlanaira bekebelezik a rájuk eső összegeket.

A tájékoztató értekezlet ezzel végetért. A háztulajdonosok az értekezlet után egymásközött hosszasan tanácskoztak még az utcarendezés kérdéséről és nagy többségük kedvezően fogadta a városparancsnokság javaslatát.

Pénteken már több rendezésre váró utca háztulajdonosai heterjesztették a főmérnöki hivatalnak a kötelezettség vállalásról szóló íveket.

Időjárás

A budapesti Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszonegy órára:

Mérsékelt déli szél, derült idő, de éjjel és reggel sok helyen köd, további hőemelkedés.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Veni Sancte...

Vasárnap reggel ünnepi misére kondultak meg az erdélyi harangok. Hangjukra seregek indultak... asszonyok, leányok. Minden városban, minden helységben. Nagyváradtól a legkisebb székely falucskáig el jönnek ezek a csapatok ünneplő szívvel, mosolygó szemmel. Kongregációk és leánykörök, oltáregyesületek és más, más társulatok. Mind egy család tagjai.

Huszonkét néhez év kapcsolta egybe a kezüket s teremtetette meg az erdélyi katolikus, magyar nők táborát: a Nőszövetséget. Így dolgoztak azután váltva ezek a leányok, asszonyok, fiatalok és öregek, szegények és gazdagok, városiak és falusiak egy szívvel, egy akarral, hogy Szent István király örökségét, a katolikus hitet és a magyar hazaszeretetét híven őrizze a lelkekben, a családban, az erdélyi magyar társadalomban.

S most az új, szabad munka-év kezdetén közösen, egyszerre sorakoznak föl seregszemlére a magyarok Istené előtt és jelentkezők. „... Itt vagyunk, Uram, huszonkét könnyes év után végre boldogan, szabadon! A harcot megharcoltuk az imádság és áldozat jegyverével s az áldás nem maradt el. Hála! Hála! — De ez a hála ne legyen szó, de munka!... Legyünk méltó a szabadságra!... — ez a jelszó. Indulunk! Munkára! Építeni tovább a keresztény, testvéri, szebb magyar jövőt! Am... ha az Ur nem építi a házat, hasztalan fáradoz, ki építi azt. Ezért jöttünk most mind, mind Eléd, Uram! Küldd el Szentlelked! Veni Sancte Spiritus!...”

Október 6-án ünnepi misére konganak az erdélyi harangok. Veni Sancte-nt intónál a pap... s Csíksomlyótól Nagyváradig fölsendül az ének ezer és ezer erdélyi magyar leány és asszony ajkán: „Jöjj el, Szentlelkem Isten!”

A KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ŐSZI KONFERENCIÁJA. Budapestről jelentik: Dr Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás a latin és görög szertartású magyarországi római katolikus püspöki kar tagjait a szokásos őszi tanácskozásra október 16-án, szerdán délelőtt 9 órára hívta egybe a budai hercegprímási palotába.

Az új határon túl levő fakészletek bejelentései. A magy. kir. Külkereskedelmi Hivatal nagyvárad kiirendeltsége felhívja mindazon vállalatokat, s kereskedőcégeket, akiknek saját tulajdonát képező tűzi, fűreszelt, rönk stb. fajta esetleg más terménye az új határ túloldalán van, hogy fajtáik szerint részletezve és a mennyiségi adatokkal együtt, feltüntetve, hogy mely vidéken, illetve területen tárol — sürgősen jelentsek be a nagyvárad kiirendeltségnek, város háza I. em. 24. Ugyancsak bejelentendők azon fakészletek is, amelyek román tulajdonosoké, de a visszacsatolt területen maradtak.

NAGYVÁRADI KATOLIKUS NŐI EGYESÜLETEK FIGYELMÉBE. Október 6-án, vasárnap reggel 8 órakor az olászi plebánia templomban találkozunk, hogy mi is bekapcsolódjunk az Erdélyi Katolikus Nőszövetség közös Veni Sancte-éjába.

A MAGYAR GÖRÖG KATOLIKUS HIVÓK ÖSSZEÍRÁSA NAGYVÁRADON. Rajnay Károly tábornok városparancsnok 1386. számú intézkedéseivel a következő felhívás közzétételét engedélyezte: A magyar görög katolikus híveket felkérjük, hogy összeírás céljából a magyar görög katolikus plébánia hivatalában, Ritook Zsigmond-utca 7 szám alatt megjelenni szíveskedjenek.

Korlátozták a zsidók kereskedői működését Tolna megyében. Szekszárdról jelentik: Tolna megyében megtiltották a zsidóknak a szeszes italok, petróleum és a cukor árusítását.

FELSZABADULT

érzésegy SENATOR-basodort vagy
SENATOR CELOFILTER-be töltöttcigaretta

Senator

gyártmányok anyagban, minőségben utólérhetetlenek.

„Ár jelzi a minőséget“

SENATOR cigaretta papír 60 lappal	1 darab	16 fillér
SENATOR BLOK cigaretta papír mézgázott (gumirozott) széllel, egyenként levehető lappal	1 darab	16 fillér
SENATOR RAPID cigaretta papír, mézgázott széllel, egyenként kihúzható lapokkal	1 darab	17 fillér
JANINA cigaretta papír 60 lappal	1 darab	15 fillér
SENATOR CELOFILTER hüvely, vatta-előfűttel, cellulose fátyol füstszűrővel, ezüstsztínű dobozban	1 doboz	54 fillér
SENATOR CELOFILTER parafás szopókával	1 doboz	58 fillér
SENATOR EXTRA nikotin-fogóval, aranyszínű dobozban	1 doboz	48 fillér
JANINA füstszűrős hüvely	1 doboz	48 fillér

Csak ezeket kérje!

BÉRES KÁROLY GYÁSZNA. Mint részvétellel értesülünk özv. Béres Károlyné született Daszpoly Juliánna, hosszas szenvedés után 83 éves korában meghalt. Az elhunytban Béres Károly, a Kálvini-nyomda népszerű tulajdonosa édesanyját gyászolja. Temetése csütörtökön délután folyt le nagy részvét mellett a Rulikovszky temetőben. Szépszámu családja kívüli kiterjedt rokonság gyászolja.

MEGHÍVÓ. Nagyvárad és Biharmegyei Vendéglősök Egyesülete, tisztelettel meghívja tagjait folyó év október hó 6-án, délután fél 4 órakor tartando rendkívüli közgyűlésére, amely a Kereskedelmi Csarnok épületében lesz megtartva. Mivelhogy ezen közgyűlést nem lehet elnapolni, kérjük szíveskedjenek feltétlenül megjelenni mindnyájan. 1. A választmány lemondása és tevékenységének felmentése. 2. Az új tisztikar megválasztása. 3. Esetleges indítványok. Nagyvárad, Csáky István utca 27.

* UJ EXISTENCIÁT ALAPÍTHAT. Tanuljon nyelveket! Szerezzen kereskedelmi ismereteket! Minél előbb iratkozzék be október elsején induló csoportos nyelv és kereskedelmi tanfolyamunkba Beöthy Ödön-utca 42-a II. em. Tantárgyak: Magyar nyelv és helyesírás, német, olasz, angol és francia könyvvitel, számtan, levelezés, gyors- és gépírás. Elsőrangú pedagógusok! Mérsékelt díjazás! Folytatólagos beiratkozás!

A volt Körös utcai Háztartási-fűzőiskolában az előadások az eddigi tanterv alapján megkezdődnek. Beiratkozások délelőtt 10-1 óráig. Részletes felvilágosítást az iskola vezetője ad. — Nagyvárad, Csáky István utca 27.

Temetés. Boros Mihály 72 éves korában meghalt. Temetése október 4-én volt a Rulikovszky-temetőben. (Caritas).

Özv. Béres Károlyné szül. Daszpoly Juliánna 82 éves korában meghalt. Temetése szombaton 4 órakor volt a Steinberger kápolnából. (Erdélyi „Concordia“).

Tűzvész Bukarest legnagyobb festékárúgyárában. Bukarestből jelentik: Csütörtök délután kigyullt Bukarest legnagyobb festékárúgyára. A tűz hajnalig tartott és az egész gyár elpusztult. A kár több millió lei. A tűz okát eddig nem tudták megállapítani. A tűz alkalmával három munkás súlyosan megsebesült. Haldokolva szállították őket kórházba.

Az IBUSZ-MÁV hivatalos MENETJEGYIRODA működését a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztártermében, Horthy Miklós-tér 5 sz. alatt megkezdte. Vasúti- és repülőjegyek ott váltakozó, a Malert autója onnan indul a repülőtérre 8.35 és 14 órakor. Telefon 1117.

Keresztény volt 4-es hónapok jöjjenek a Balaskó vendéglőbe vasárnap (október 6-án) délután 5 órakor, bajtársi találkozóra.

A nagyvárad Notre Dame de Sion leánygimnáziumban (Nagyvárad Rákóczi ut 48) a tanítások megkezdődnek az elemi négy osztályában, valamint a gimnázium első osztályában, magyar román iagozattal. Beiratkozni lehet d. e. 10-12 ig, d. u. 4-6 ig. Továbbá az internátusba már is felvesz bennlakó és más iskolába járó elemi, közép és felső iskolásokat. Nyelvek, zene és tornatanítás, valamint felsőbbrendű ellátás. Érdeklődni az intézetnél Rákóczi ut 48, d. e. 10-12-ig és d. u. 4-6-ig.

PÜSPÖK-FÜRDŐBE autobusz indul reggel 9 és délután 2 órakor.

A M. Kir. „Baross Gábor“ Kereskedelmi fiú iskolában az elmaradt javító és pótló vizsgákat kedden, f. hó 8-án tartják meg. Az érdekltet tanulókat ezekre a vizsgákra 7-én, hétfőn tartoznak jelentkezni az igazgatóságon. A magánvizsgák írásbeli részét f. hó 9, 10 és 11-én tartjuk, szóbelit pedig hétfőn, 14-én. A magánvizsgázók kedden, 8-án tartoznak az igazgatóságon jelentkezni, magukkal hozván a magánvizsgákat engedélyező okiratot. Igazgatóság.

Teljesen megszűnt a nagyvárad polgárőrség. A nagyvárad polgárőrség, amely a fonalom változás átmeneti idejében több mint egy hónapig teljesített értékes, önfeloldozó szolgálatot a város köz- és vagyonbiztonságának megőrzése érdekében, a pénteki nappal teljesen megszűnt. Tudvalevőleg az anyaországbeli rendőrségi és csendőrségi szervek megérkezése után az eredetileg 1700 főből álló polgárőrséget előbb 130, majd 80 főre csökkentették. Ezzel a csökkentett létszámmal a mai napig nagy buzgalommal állt a polgárőrség a közrendelkezésére, míg feloszlatását el nem rendelték. Ebből az alkalomból dr Horváth György rendőrfőtanácsos vitéz Rajnay Károly tábornok megbízásából megleghangú levelet irt Arvay Árpád vármegyei kormánybiztos helyetteséhez, mint a polgárőrség megszervezőjéhez és parancsnokához. A levélben elismerő és hálás köszönetét fejezte ki azokért, melyeket a polgárőrség teljesített Nagyvárad közrendjének, közvagyonának biztosítása érdekében.

A Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerész és Természettudományi Egylet f. hó 5-én, szombat d. u. 6 órakor a Zsidó Liceum rajztermében közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya az egyesület további működésének fenntartása. A tárgy rendkívüli fontosságára való tekintettel kérjük a kártárs urak teljes számban való megjelenését.

MEGHÍVÓ. A „Sasok“ Turista Egyesülete október hó 6-án déli 12 órakor egyesületi helyiségében (Nagy Sándor utca 14) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat ezton hívja meg az Elnökség.

A Nagyvárad Református Polgári Leányiskolában a beiratások október hó 10-ig tartanak. Beiratkozhatnak bármilyen vallású tanulók.

Apolló Mozgósínházban

Mikszáth Kálmán napsugaras regényének filmváltozata
Zene! Hangulat! 2 órai vidámság és szórakozás!

A vén gazember

Főszerepben: Bársony Rozsi, Kun Magda, Halmay T., Táray F.

Metropol

szállá új tulajdonban.

Budapest, VII.
Rákóczi-ut 58.

Előkelő családi szálló a város központjában, a Nemzeti színház közelében. Kényelmes, modern, meleghideg folyóvizű, telefonos szobák 5— pengőtől. Turistaszobák. Erdélyieknek árendemény. Kávéház, étterem, söröző, grill.

Tudnivalók a m. kir. postatakarék-pénztár működéséről és szabályairól

A m. kir. postatakarék-pénztár a magyar állam jóállása mellett, Budapesten, V., Gróf Klebelsberg (Hold)-utca 4. sz. alatt állami kezelésben működő pénztár. Közvetítő hivatalai az összes m. kir. postahivatalok és postahivataloké.

A takarékbetevők száma jelenleg: 624.000, a csekkszámítatulajdonosok száma pedig 42.000.

A takaré- és csekksbetétek összege: 350 millió pengő.

A postatakarék-pénztárnak két üzleti ága van:

I. Takarékküzetág.

1. Minden postahivatalnál lehet takarékbetétet elhelyezni. Legkisebb betétösszeg 1 P. Az ennél kisebb összegek gyűjtésére takaréklapok szolgálnak.

2. A betevő az első betét elhelyezésekor névreszóló betétkönyvet kap, amelyet alá kell írnia. Ebbe jegyzik be a további betéteket is. Betétkönyvet más személy részére is lehet váltani, de álnevet használni nem szabad.

3. A betétekért az állam szavatol; a betétek adó- és illetékmentesek; a betéteknek csak a 2000 P-t meghaladó része foglalható le. A postatakarék-pénztári betétek aranypengőt jelentenek. A betevő, biztonságának fokozására, jelszót is választhat.

4. A takarékbetétek kamata évi 3%.

5. 100 pengőt meg nem haladó összeget a betétkönyvet kiállító postahivatal azonnal visszafizet. Ujabb azonnali visszafizetés az előző ilyen visszafizetéstől számított 10 nap múlva ismét teljesíthető.

Ha a betevő 100 P-nél nagyobb összeget mond fel, vagy a visszafizetést nem a betétkönyvet kiállító postahivatalnál kéri, úgyszintén ha az előző azonnali visszafizetéstől számított 10 nap még nem telt le és végül, ha a betevő teljes követelését felmondja, fizetési utalványra szóló felmondást kell kiállítani, amelyen az esetleges jelszót is közölni kell. Ilyenkor a postatakarék-pénztár a legrövidebb időn belül fizetési utalványon ahhoz a postahivatalhoz küldi a felmondott összeget, amelyet a betevő a felmondáson megnevezett. A budapesti központ főpénztára a hivatalos órák alatt kívánságra az egész betétösszeget azonnal visszafizeti.

6. A takarékbetétek zártta nyilváníthatók: a) nagykorúság eléréséig, b) férjhezmenetel esetére, c) katonai szolgálat esetére, d) meghatározott időre, e) meghatározott összeg eléréséig. A zártta nyilvánítás időtartama egyik feltétel választása esetén sem terjedhet 3 évnél rövidebb és 25 évnél hosszabb időre. A zárt betétek után magasabb (jelenleg évi 3¹/₄%) kamatot jár.

7. A betétkönyveket és mindazokat a nyomtatványokat, amelyek a betevőknek a postatakarék-pénztárhoz intézett bejelentéseire szolgálnak, a postahivatalok ingyen szolgáltatják ki.

II. Csekksküzetág.

1. A magyar gazdasági életbe való bekapcsolódást igen megkönnyíti, ha csekkszámítást nyújtunk a m. kir. postatakarék-pénztárnál. A csekkszámítóra ugyanis bármely postahivatal-

nál lehet befizetőlappal befizetéseket teljesíteni és a csekkszámítóra ilyen módon befolyt összegeket a számlatulajdonos egyszerű csekk kiállításával bármely másik postatakarék-pénztári csekkszámítóra átutalhatja, vagy pedig akár belföldre, akár külföldre tetszés szerinti címre kiutalhatja. Akinek tehát követelése és tartozásai vannak, a csekkszámítást nem nélkülözheti, mert a postatakarék-pénztári csekksforgalom biztonságos, könnyen hozzáférhető, kényelmes, gyors és olcsó.

2. Aki a postatakarék-pénztári csekksforgalomba lépni kíván, ú. n. belépési nyilatkozatot tölt ki, amelyet bármely postahivatal ingyen bocsát rendelkezésére. A további teendőkről, úgyszintén a csekkszámítóra használatával járó költségekről, bármely postahivatal bővebb felvilágosítással szolgál.

3. A csekkszámítókövetelések kamata évi 2 százalék.

4. A postahivataloknál a csekkszámítóra befizetési lappal befizetett összegeket a postatakarék-pénztár arra a csekkszámítóra könyveli, amelyiknek javára azt befizették és erről a számlatulajdonost számlakivonat küldésével értesíti.

5. A csekkszámítóra összegyűlt összegek felett a számlatulajdonos kizárólag csekkel rendelkezik. A rendelkezés két leggyakoribb formája az átutalás (kliring) és a kiutalás.

a) Ha olyannak kell fizetni, akinek szintén van postatakarék-pénztári csekkszámítóra, akkor átutalás iránt rendelkező csekket és megfelelően kiállított átutalólapot kell a postatakarék-pénztárhoz küldeni.

b) Ha a hitelezőnek nincs csekkszámítóra, kiutalás iránt rendelkező csekket és fizetési utalványt kell kiállítani és a postatakarék-pénztárhoz beküldeni.

A csekkek beküldése külön erre a célra szolgáló u. n. csekksborítékban történik. A csekksborítékra bélyegét ragasztani nem kell.

6. Külföldi követelések beszedése és a külföldre irányított fizetési forgalom is postatakarék-pénztári csekkszámítóra segítségével történhetik. A Magyar Nemzeti Banknak a külföldi átutalásokhoz szükséges engedélyt — a rendelkezésre bocsátott okmányok alapján — a m. kir. postatakarék-pénztár szerzi meg.

A postahivatalok a postatakarék-pénztári szolgálattal kapcsolatos minden felvilágosítást megadnak, de levélbéli érdeklődésre a postatakarék-pénztár központja is (Budapest, V., Gróf Klebelsberg (Hold)-utca 4. sz.) készséggel ad kimerítő választ.

M. kir. postatakarék-pénztár.

„MATEOSZ“

teher gépkocsikkal áru-
fuvarozást vállalunk.

„HANGYA“ raktár

Nagyvárad, Vámház-utca 1

Visszaélések a liszt- és kenyérárak körül

Vitéz Rajnay tábornok, Nagyvárad város katonai parancsnoka e hó 28-án rendeletet adott ki a liszt- és kenyérárak újabb mérsékléséről. A rendelet azzal a mondattal végződik, hogy ezeket az árakat rövidesen ismét leszállítja, amint megfelelőbb olcsóbb búza áll majd rendelkezésére.

Ennek ellenére panaszok érkeztek hozzánk, hogy egyes kereskedők a 42 fillérben (tehát 12 lei 60 baniban) megállapított félbarna kenyérért nem is 13, de 13 lei 50 banit kérnek kilogramonként. Ugyanez a helyzet a fehér kenyérről, amelynek megállapított ára 49 fillér (14.70 lei) s egyes kereskedők 15 lei 50 baniért árultják.

Hajlandók vagyunk esetleg elfogadni azt az érvelést, hogy — bár nem tudjuk megengedtet-e ez — miután 60 bani nincs, a közönség javára kerekítik le azt 10 banival, hanem a saját javukra kerekítik fel 40-el. Ebben az esetben azonban elégedjenek meg ezzel a kilogramonként 40 bani haszonnal, ne csapjanak hozzá még 50 banit, amivel majdnem egy leu hasznot vágnak zsebre minden kilogram után!

Ugy látszik, ezek az urak azt hiszik, ma is olyan országban élnek, ahol a törvényt nem azért hozzák, hogy azt tiszteletben is tartásuk, hanem azért, hogy a különféle kijátszási lehetőségekkel egyes tisztviselőknek külön keresetet biztosítsanak. Ha nem tudnák, figyelmeztetjük őket, hogy Magyarországon a törvény — törvény és azt büntetlenül! enki sem járhatja ki. A tábornok ur, amikor a liszt- és kenyérárakat mérsékelte, tekintetbe vette a pékek és az elárusítók érdekeit éppúgy, mint a fogyasztókét. Nem lehet tehát a kereskedőknek jogtalanul nyereszkedniük a fogyasztók — különösen a kisemberek — rovására.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései:

Külföldi pénznemek	PéNZ	ÁRU
Canadai dollár	250.—	300.—
Dinár (500 és 1000 dináros címletek kivételével)	7.60	7.90
Dollár (USA)	350.—	355.—
Korona (Cseh-Morva Protektorátus — 20 koronánál nagyobb címletek kivételével)	11.45	11.80
Korona (Szlovákia — 20 koronánál nagyobb címletek kivételével)	11.55	11.90
Leu (érme kivételével)	3.20	3.40
Lira (csak érmék és 10 lírás bankjegyek vásárolhatók)	17.40	17.90
Svájci frank	79.—	80.—
Svéd korona (csak 100 koronánál kisebb címletek vásárolhatók)	81.70	82.70
Külföldi kifizetések	PéNZ	ÁRU
Athén	3.02 ¹ / ₂	3.05 ¹ / ₂
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Bratislava (Pozsony)	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	—268.—	271.—
London	—13.87	14.03
Milano	17.66	17.88 ¹ / ₂
Newyork	344.10	347.10
Sófia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.22 ¹ / ₂	80.02 ¹ / ₂

A visszacsatolt területre kiküldött kreindeltégek részére adott T. E. H. 10—II—1940. sz. utasítás 2. pontja értelmében térítendő

kedvezményes leu-árfolyamok 1940. október hó 3-án.

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyama (1 egység — 1 leu)
Dollár (USA)	211.65
Lira	9.50
Svájci frank	48.45
Külföldi kifizetések	
London	851.80
Milánó	9.50
Newyork	211.65
Zürich	48.45

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: A VÉN GAZEMBER.
BELVÁROSI: ERZSÉBET.
DORIAN: MARIA NÓVER.

RADIO-MŰSŐR

1940 október 6-tól — október 12-ig

VASARNAP, OKTÓBER 6. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő, Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Szent-Iványi Sándor vallásitanító lelkész, teológiai magántanár.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Hamvas Endre dr. apostoli protonotárius, érseki helytartó mondja. Énekel a Szent Imrevárosi plébánia énekkara Sugar Jenő vezetésével.
12.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
12.30 A Székesfővárosi Zenekar- Vezényel Rajter Lajos.
1.05 Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő.
2.00 Magyar művészletek.
3.00 1. Érdekvédelem: munka a jövő gazdaságpolitikájában. Gróf Khuen Héderváry Károly az OMK elnökének előadása. — 2. A magyar tarkamarha eredete. Csukás Zoltán dr. gazdasági akadémiai tanár, egyetemi m. tanár előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás sorozata.
3.45 Bura Sándor és cigányzenekara.
4.20 A magyar-német országok közti labdarugó mérkőzés második félidejének közvetítése az FTC sporttelepéről. Beszél: Pluhár István.
5.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Forradalmi.
5.55 Erdélyi lelke. Bisztray Gyula dr. előadása.
6.25 Budai Dalárda. Vezényel Ádám Jenő.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Sport- és löversenyeredmények.
7.35 Október 6-i emlékest. Rendező Csanády Gy.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 11.00 Hangfelvételek.
12.05 Levente-rádiófelőrá.
3.05 Szórakoztató hanglemezek.
6.00 Hírek
6.15 A Szabadság-tér és szobrai. Mesterházy Jenő előadása.
6.45 Csendes játék. G. Réthy Pál sakk-előadása.
7.15 Zenekari művek hanglemezről.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Löversenyeredmények.
8.35 Ashóth Gyula és Rác Elek tárogató-cimbalomkettőse.

HÉTFŐ, OKTÓBER 7. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Arad, az októberi gyásnapokban. Irta: Villant Rezső.
10.45 Felvidéki képek Krudy Gyula életéből. Irta: Varga Károly.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó, himnusz, időjárásjelentés.
12.10 Lux József énekel zongorakísérettel.
12.40 Hírek.
12.55 Szotyori Nagy Jolán zongorázik.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Hinczy László szalonzenekara.
2.30 Hírek.
2.25 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.15 Híres kereskedők. Kisléghy Nagy Dénes dr. előadása.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Vidák József és cigányzenekara.
5.30 Erdély visszatérése az amerikai magyarok leveleiben. A Rádióposta előadóinak beszámolója.
6.05 Ágoston, a késedelmes. Kolozsvári Grand-pierre Emil csevegése.
6.30 A Rádió Szalonzenekara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Az Operaház zenekara Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Müller Mária kamara-énekesnő.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 6.00 Hírek
6.10 Német nyelvoktatás.
6.40—7.10-ig Hogyan foglalták el Angliát 1066-ban. Kosáry Domokos dr. előadása.
7.15—7.45-ig A Rádió Szalonzenekara.
8.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.
8.30—8.00-ig Szórakoztató hanglemezek.

KEDD, OKTÓBER 8. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Híres emberek halhatatlan szerelmei. Irta: Horváth Barnáné.
10.45 Divattudósítás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó, himnusz, időjárásjelentés.
12.10 Kurina Simi és cigányzenekara.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 A Rádió Szalonzenekara.
2.30 Hírek.
2.25 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.10 Gyermekdelután. Hogyan dolgoznak a tengeralfutárak? Kilian Zoltán beszélgetése a gyermekszereplőkkel.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Varga Livia az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.
5.40 Mit láttunk és hogyan dolgoztunk Erdélyben? III. rész. Beszámoló a rádiócsoporthoz munkájáról, hangfelvételekkel. — Elmondja Koncz Sándor dr. Budinszky és Tomcsányi Béla mérnök.
6.10 Surányi Rudi cigányzenekara.
6.20 Védeneke a lakóházak óvóhelyei? Borsányi Julian hadiműszaki tőrzkari százados elő-

A Tokaji aszu

szombat esti előadásán résztvesznek

A magyar B. válogatott, az
MLSZ teljes vezetősége és a
Váradi válogatott csapat tagjai,

mint a színház vendégei

adása. (Az Orsz. Légvédelmi Parancsnokság közleménye.)

- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 A marosvásárhelyi gróf Teleki-könyvtárban. Helyszíni közvetítés. Beszél Budinszky Sándor. (Hangfelvétel).
7.45 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 5.15 Ruszin hallgatóinknak.
6.00 Hírek
6.10 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
6.40 Strauss Richárd: Urhatnám polgár, szvit. Hanglemez.
7.25—7.55-ig Francia nyelvoktatás.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.25—9.00-ig M: minden történet ötven évvel ezelőtt. Elmondja a régi idők krónikása.

SZERDA, OKTÓBER 9. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Jókai iskolatársai. Irta: Rozsnyai Kálmán.
10.45 Furcsa törvények hazája. Irta: Gáthi-Gráf Ernő.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó, himnusz, időjárásjelentés.
12.10 Művészletek.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Országos Postászenekar. Vez.: Eördögh J.
2.30 Hírek.
2.25 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.10 Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Dorian Filmszínház Mária nővér

Zene: Fényes Szabolcs

A szombat délutáni 3 órás előadás

első helyárakkal

Szereplők: Svéd Sándor, Jávör Pál, Szőrényi Eva, Berky Lili, Gözon Gyula, Mály Gerő, Halmai Tibor. Legújabb világhíradók.

Vorsteher C. A. és Pál

Budapest, VI, Ankerköz 1-3
a „CAPAVO” védjegyű
csipke, miadennemű zsinór, szalag, klóplli
függöny, gumiszalag, cipőfűző, nadrág-,
harisnyatartó különlegességek gyára
Több mint 400 magyar munkás és tisztviselő

- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Székely adomák. Irta: Joó Gábor.
5.35 Holéczy Ákos jazz-énekegyüttese.
5.55 Gáspár Jenő és Bodor Aladár verseiből adnak elő.
6.20 Mursi Elek és cigányzenekara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Löversenyeredmények.
7.30 A Rádió Szalonzenekara. Közreműködik: Szabó Miklós (ének).
8.00 Külügyi negyedóra.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.
Budapest II. műsora.
5.40 Vigyázz! Zsebtolvaj! Laky Lajos előadása.
6.00 Hírek
6.20 Olasz nyelvoktatás.
7.10 Mursi Elek és cigányzenekara.
7.30 Az elrejtett templom. Supka Ferenc előadása.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Löversenyeredmények.
8.30 Schumann: d-moll hegedűverseny: Hanglemez.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 10. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Pap Mariska elbeszéléseiből.
10.45 Amerikai statisztika a tönkremenésről. Irta: Erdős Jenő.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó, himnusz, időjárásjelentés.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Lontay Rajner László magyar nótákat énekel, kíséri Lakatos Vince és Gyula cigányzenekara.
2.30 Hírek.
2.25 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.15 Ruszin hallgatóinknak.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Honvédműsor.
6.00 Belezna Antal emlékezet. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik Perényi Gabriella (ének) zongorakísérettel.
6.30 Mészárosi időszerű tanácsadó.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 A komédiás. Színmű három felvonásban.
8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 4.15 Hanglemezek.
6.00 Hírek
6.10 Angol nyelvoktatás.
7.00 A Rádió Szalonzenekara.
7.20 Közvetítés a „Kelet felé” c. film díszbemutatójáról. Beszél Budinszky Sándor.
8.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.
8.25 Ügetőversenyeredmények.
8.50 Hanglemez.

PÉNTEK, OKTÓBER 11. Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A csuzos betegségek megelőzése. Dacsó Mihály dr. orvosi előadása.
10.45 Bihari barlangok. Sztinyai Jenő dr. előadása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó, himnusz, időjárásjelentés.
12.10 Heinemann Sándor tánczenekara.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 A Rádió Szalonzenekara.
2.30 Hírek.
2.25 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.10 A magyar helyesírás. Fekete Miklós dr. előadása. Ifjúsági közlemények.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel, kíséri Gáspár Lajos és cigányzenekara.
6.00 Sportközlemények.

- 6.10 Mikrofonnal az amerikai magyarok között. III. rész. Máthé Elek dr. közvetítése. Hangf.
- 6.40 Mecseki Rudolf jazz-zongora számai.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Jancsin Ferenc hegedül zongorakísérettel.
- 7.45 Katonatemető a Gyilkostónál. Helyszíni közvetítés. Beszél Dövényi Nagy Lajos. Hangfelvétel.
- 8.00 A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
- 8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 6.00 Hírek
- 6.10 Gyorsíró tanfolyam.
- 7.30 A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara.
- 8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 8.25 Szórakoztató hanglemezek.

SZOMBAT, OKTÓBER 12.

Budapest I. műsora.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, közlemények, éttrend, hanglemezek.
- 10.00 Hírek
- 10.20 Magellan, a földkörüli utazás nagy mestere. Fazekas István előadása.
- 10.45 Mit nézzünk meg? A honfoglaló magyarság tarsolylemezeit a Nemzeti Muzeumban. Ismereti László Gyula dr.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó, himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10 Balázs Kálmán és cigányzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.

- 1.30 Szórakoztató hanglemezek.
- 2.30 Hírek.
- 2.25 Műsorismertetés.
- 3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 4.10 Ifjúsági rádió. Vitorlázó repülőiskolája. A rádió gyermekjátékos csoportjának látogatása a Budapest-hármashatárhegyi vitorlázó repülőtelepen. Vezeti Kilián Zoltán.
- 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15 A fülemüle. Arany János költeményét elmondja Bodnár Jenő.
- 5.30 Az idei rádiókészülékek ismertetése. II. rész. Kádár Géza posta segédmérnök előadása.
- 6.00 Höchtl Margit zongorázik.
- 6.35 Az iskolán kívüli népművelésről. Szendy Károly Budapest székesfőváros polgármestere előadása.
- 6.50 Id. Banda Ede cimbalmozik.
- 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20 Lóversenyeredmények.
- 7.30 Cigányszerelm. Operettársulatok.
- 8.40 Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. műsora.

- 5.30 Olasz dalok hanglemezeiről.
- 6.00 Hírek
- 6.10 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági féléjárója.
- 6.50 Erdélyi magyar művészek. Hoffmann Edit dr. előadása.
- 7.20 Id. Banda Ede cimbalmozik.
- 8.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.
- 8.25 Lóversenyeredmények.
- 8.30 Zenekari művek hanglemezeiről.

Árcékhirdetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást nyec

Keresünk

keresztény tisztviselőnőt, ki perfekt magyar, német, gép és gyorsíró. Írásbeli ajánlatokat Vegyi és Elelmiszeripari Rt. Nagyváradhoz.

Kifutófiu

jómegjelenésű fiatalember felvétetik Cziller Imre áruházába.

Lakás

Magánház

szoba, konyha, előszoba, speiz, külön egy szoba elköltözés miatt sürgősen eladó. v. Sperranta-u. 18. (Püspöki-uti végátlomásnál)

Eutorozott

szoba, különbejáratu, azonnalra kiadó. Szilágyi Dezső u. 14-a.

Kiadó

kétszobás, fürdőszobás és egyszobás lakás. — Nagyvárad, Keskeny-utca 26 sz.

Hatszobás

lakás azonnalra kiadó. Ugyanott 54 hold föld is.

Két lakásos

új ház eladó, ugyanott konyhabutor, Lahner György u. 14.

Kiadó

azonnalra városháza és rendőrség közelében tisztviselőnek alkalmas lakás. Érdeklődni Major Lechner, Hlatky-u. 1 sz. — Telefon 24-20.

Kiadó

november 1-re 4 szobás modern utcai lakás, balkonnal I. em. Rulikovszky ut 22.

Két szoba

mellékhelyiséges lakás, közvetlen vasút közelében. Rákóczi ut 61 szám alatt azonnalra kiadó. Értekezni dr. Patzkó, Hitler u. 23-a, telefon 22-80.

Két szoba

mellékhelyiséges lakás Tüzoltó utca 1 sz. alatt azonnalra kiadó. Értekezni dr. Patzkó, Hitler-utca 23-a. Telefon 22-80.

Öt szoba

mellékhelyiséges kertes magánház, a város szívében. — Akadémia utca 4 sz. alatt azonnalra, vagy november 1-re kiadó.

Egyszobás

lakás mellékhelyiséggel 15-re kiadó, víz, villany bent van. Uri-utca 29.

Adás-vétel

Eladó

vasutállomás mellett minden kényelemmel, modern villaépület, nagy kerttel és gyümölcsösrel elutazás miatt sürgősen 250 ezer leíért. Dr Klein ingatlaniroda. Szalárd-utca 20.

Eladó

a Popa fatelep. Velenői vasutnál. Kiszárolagos megbízott. Eladó 180 hold erdő 100 éves tölgy és cser rager. — Teleki utca 38.

Jókarban

levő hencser-takarót megvételre keresek. — Címre a kiadóba.

Modern

diófa ebédülő eladó. — Bethlen-u. 10. I. em.

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Ecet és élesztő gyárat keresek megvételre. Express ügynökkéi iroda nagyváradi fiókja. Széchenyi tér 12. Törvényszék mellett.

Különféle

Négy középiskolát végzett keresztény leány üzleti, vagy más hasonló elfoglaltságot keres. Galamb-u. 11 sz.

Menekült műasztalos, megbízható, házakhoz megy fényezni, javítani. Praporgescu 9.

Nyugdíjas idős tanítónő keres Olaszban földszintes, napos lakószobát teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban.

Iskolás gyereket teljes ellátásra vállalkoz, vagy koszt nélkül. Szilágyi Dezső-utca 29. Erdélyinél.

Keresem Tallódy Zoltán vasesztergályos urat. Aki tud róla, értesítse Deák Lukácsot, Uri-u. 8 sz.

Uj existenciát alapíthat. Tanuljon nyelveket! Szerezzen kereskedelmi ismereteket! Minél előbb iratkozzék be október elsején induló csoportos nyelv és kereskedelmi tanfolyamunkba. Beöthy Ödön utca 42-a II. em. Tantárgyak: Magyar nyelv és helyesírás, német, olasz, angol és francia könyvvitel, számítás, levelezés, gyors- és gépirás. Elsőrangú pedagógusok! Mérsékelt díjazás! Folytatólagos beiratkozás!

INGATLANT venni, eladni, cserélni aker, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Elveszett

Elveszett egy kaucsuk tárcsa lervettel és benne pénzrel. Megtaláló jutalmat kap. Iskola u. 1.

KIADÓTULAJDONOS:

szent laszlo-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Jelentkezés a Ludovika Akadémiára és a Honvéd Műszaki Akadémiára

A Honvéd Ludovika-Akadémiára és a Bólyay János Honvéd Műszaki Akadémiára való felvételre a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lakó azok az ifjak jöhetnek tekintetbe, akik az akadémiai kiképzést megelőző honvéd karpaszományos szolgálati kötelezettségnek eleget tettek. A honvédakadémiát megelőző karpaszományos szolgálatra a magyar állampolgársági igényjogosultsággal bíró apák ama fiai jelethezhetnek, akik bármely egyetemi felvételre jogosító középiskola nyolcadik évfolyamát 1940 december 31-ig sikeresen elvégezték és ugyanezen ideig 17-ik életévüket betöltötték, de a 24-ik évüket túl nem haladták. A karpaszományos szolgálatra történő felvételt célzó kérvényeket 1940 november 15-ig kell benyújtani. A Honvéd Ludovika Akadémián — melynek elhelyezése Budapest, Üllői-út 80, — gyalogsági, kerékpáros, lovas, tüzér, páncélos, vonat- és csendőrségi kiképzés történik. A Bólyay János Honvéd Műszaki Akadémián, — mely Budapest, Hidegkuti-út 23 alatt van, — műszaki és hídadó-kiképzés folyik. A repülőakadémiára ezalakkal nem lehet. A Honvéd Akadémia első évfolyamát megelőző karpaszományos szolgálatra vonatkozólag részletes felvilágosítást a kiadásra kerülő pályázati hirdetésnyújt. Ezzel az összes visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lévő katonai hatóságokat ellátják. Az említett hatóságokat a pályázatra vonatkozó részletes felvilágosítások adására a honvédelmi minisztérium utasította.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei: „Tokaji aszu“

Teljesen készen várja a szombat esti bemutató előadást a színház operett együttese, hogy Nagyvárad közönsége előtt is színrehozhassák Szilágyi László és Eisemann Mihály nagysikerű énekes, zenés, táncos vígjátékát a *Tokaji aszu*-t. Huszonegy év után az eső újdonság, amelynek szintizta magyar levegőjét, szövegét és zenéjét semmi és senki meg nem csonkíthatta és el nem torzította. Huszonegy év óta nem volt ilyen nagy sikere operettnek, mint a *Tokaji aszu*-nak. Budapest 300 előadásnál többet ért meg ez a remekmű, ami páratlan a maga nemében. A *Tokaji aszu* váradi előadása élmény marad mindenki számára. A tökéletes rendezés, a szereposztás, a ragyogó kiállítás és a ruhák mind eseményszámba mennek. Az előadások egyik meglepetése Erényi Böske, Felhő Ervin és Mészáros Béla vendégjátéka. Mészáros Béla rendezése és Szatmáry Endre igazgató dirigálása.

A *Tokaji aszu* főszerepeit Horváth Mici, Rappert Dódi, Borsos Mancsi, Kőszegi Dusu, Bihari Zoltán, Derecskei Pál, Berengh Béla, Fekete Mihály, Németi István, Hegyesi Ferenc, Solti Miklós stb. játézzák.

A *Tokaji aszu* szombat esti előadásának érdekessége, hogy a magyar B. válogatott játékosai az az MLSZ vezetőségével és a váradi játékosokkal végignézik az előadást mint a színház vendégei.

A *Tokaji aszu* szombat este 9, vasárnap d. u. 6 és este 9, hétfőn és kedden este 8 órakor lesz a színház műsorán.

Az eddig megnyilvánuló nagy érdeklődésre és tömeges jegyvásárlásra való tekintettel, ajánlatos lesz mindenkinek jegyről elővételben gondoskodni.

Délutáni olcsó helyáru előadások: Délutáni olcsó helyáru előadásokban szinrekerülnek szombaton d. u. 5 órakor a *Nótáskapitány*, míg vasárnap d. u. 3 órakor a *Legyen úgy mint régen volt* operettek. Mindkét előadás teljesen a bemutató szerint és azok szereplőivel lesz műsoron.

Heti műsor:

Szombaton délután 5 órakor: *Nótáskapitány* (Olcsó helyárukkal).
Szombaton este 9 órakor: Nagy premier: **TOKAJI ASZU**. Szilágyi László és Eisemann Mihály világsikerű énekes, zenés, táncos vígjátéka. Vasárnap délután 3 órakor: *Legyen úgy mint régen volt*. (Olcsó helyárukkal).
Vasárnap délután 6 órakor: *Tokaji aszu*.
Vasárnap este 9 órakor: *Tokaji aszu*.
Hétfő este 9 órakor: *Tokaji aszu*.
Kedd este 9 órakor: *Tokaji aszu*.